

EPERJESI LAPOK

Sárosmegye s városainak társadalmi s gazdasági érdekeit képviselő hetilap.

Szerkesztői iroda: főutca, 203. szám.

Ide intézendő minden a lap szellemi részét illető közlemény.

Kiadó-hivatal:

Eperjesi Bank-Egylet könyvnyomdájában Eperjesen.

Ide intézendő minden előfizetés, hirdetés és a kiadás körüli panaszok.

Megjelen: minden szombaton.

Előfizetési ár:

vidékre postán vagy helyben házhoz küldve:

Egy évre	5 frt — kr.
Félévre	2 „ 50 „
Negyedévre	1 „ 50 „

HIRDETÉSI DÍJ:

háromhasábos petit sor egyszeri hirdetése 5 kr., többszörös hirdetés jutányosabb.

— Bélyegdíj: minden hirdetésért külön 30 kr. —
Nyitól minden sor 10 kr.

Kéziratok és levelek vissza nem adatnak. — Bérmentetlen levelek csak ismerős kezektől fogadtnak el.

Eperjes, február 16-án.

T. olvasóink bizonyára emlékeznek még arra, hogy a városi képviselőtestület, a város jóvedelmét szaporítandó, néhány hónappal ezelőtt, a vámdíjtételek felemelését határozta el.

E határozat keletkezésére azon körülmény szolgáltatott okot, hogy a város kiadásai, az igények szünetnélküli fokozódása folytán egyre emelkednek, holott másfelől a rendes bevételek nemcsak hogy ezekkel arányban nem állanak, de inkább apadnak, mint növekednek.

A pénzügyi bizottságnak ennél fogva a jóvedelem szaporítását okvetlenül kellett javaslatba hoznia. Választhatott pedig e tekintetben pótdadó kivetése és a vámdíjtételek felemelése között.

Az utóbbi határozottan helyesebbnek mutatkozott, már azon oknál fogva is, mivel városunk vámtételei amugy is csekélyek voltak, s a szomszéd városokéit nemcsak hogy el nem érték, de sőt még a javaslatba hozott felemelés után is csak megközelítették.

A pénzügyi bizottság javaslata a képviselő-testület által beható tárgyalás alá vétetvén, határozattá lett s megerősítés végett a ministeriumhoz lön felterjesztve.

Időközben azonban hatályba lépett a városi törvényhatóságok bekebelezéséről szóló törvénycikk s a ministerium a felterjesztett határozatot leküldte a megyei törvényhatósághoz, megvitatás és véleményadás végett.

A megyei törvényhatóság közgyűlése pedig indokolatlannak, méltánytalannak s célszerűtlennek jelentette ki a városi képviselő-testület határozatát.

Indokolatlannak azért, mivel a város jóvedelmei — több bizottsági tag véleménye szerint — elegendők arra, hogy annak kiadásait fedezzék, csak jobb legyen a gazdálkodás s mivel továbbá a városnak tulajdonképpen joga sines bizonyos jóvedelmi ágakat más célokra fordítani, mint azokra, melyek ama jóvedelmi ágakkal szorosan összefüggnek. E vélemény szerint tehát a városnak a vámjóvedelmet csakis az utak és hidak fenntartására lenne szabad fordítania. Nyilvánvaló, hogy oly nézetek csak a közgazdasági alapelvek téves felfogásából eredhetnek, valamint hogy jogilag is minden alapot nélkülöznek; mert a város birtokában lévő adománylevél igenis megengedi, hogy a város vámjóvedelmét bármily, közhasznú, céljaira fordíthassa.

Méltánytalannak s célszerűtlennek pedig azon okból mondották a városi közönség határozatát, mivel — a bizottsági tagok többségének nézete szerint — az ez által involvált teher nem a város lakosságára, hanem épen a vidék szegény népének vállára nehezdednek.

S ezen utóbbi nézet volt az, mely a bizottság jelenvolt városi tagjainak ellenérvelése dacára, a többséget arra bírta, hogy a város határozatát elvetendőnek véleményezze.

A törvényhatósági bizottság részéről semmiesetre sem volt tapintatos eljárás, hogy ily módon mindjárt a legelső alkalommal oly nagy hajlandóságot mutatott arra, hogy a várossal a bekebelezés következményeit éreztesse s a még be nem hegedt sebeket még inkább kitágítsa.

A város — egyik vitális érdeke forogván szóban — a mint különben előre volt

látható, nem igen nyugodott bele az ügynek illetően elintézésébe, hanem felfolyamodott a ministeriumhoz.

Hangsúlyozva lön e felfolyamodásban, hogy városunk még a bekebelezetése előtti időben, határozta el a vámdíjgyezék 1-ső tételének egy krajcárról két krajcárra s 4-ik tételének négy krajcárról öt krajcárra leendő felemeltetését.

A városi bizottság ezen intézkedését még 1876. év szeptember 20-án terjesztette fel a ministeriumhoz, jóváhagyás végett. A ministeriumtól azonban 40 nap alatt sem jóváhagyó, sem megtagadó határozat nem érkezvén le, a város, támaszkodva az 1870. XLII. t. c. 3. §-ra, felterjesztett intézkedését hallgatólag helybenhagyottnak tekintette, már annál is inkább, minthogy nem egy új adó nem behozatala, hanem egy már tetteleg birtokolt jogosítványnak a szükséghez alkalmazott módosítása képezte a felterjesztés tárgyát.

A módosított vámdíj-jegyzék alapján meg is tartatott nov. 28-án a nyilvános árverés, mely 1877. év január 1-től évenként 17800 frtnyi bérösszeget, tehát az eddiginél évenkénti 2200 fittal többet, mutatott fel eredmény gyanánt.

Rámutatott ezután a felfolyamodás azon káros következményekre s bonyodalmakra, melyek a megyei törvényhatóság véleményének jóváhegyásából erednének; kiemelte, hogy a szomszédos Bártfa, Kis-Szeben és Kassa vámdíj-jegyzékét a módosított tételek csak megközelítik, hogy a felemelésből eredő teher nem a vidék népére, hanem egyedül a város lakosságára fog nehezdedni, mivel a vidéki emberek annyival magasabbra szabják behozott cikkeik árát, mint a mennyit a vámdíjtöbblet kitesz.

Nagy kíváncsisággal várták a ministerium elhatározását, úgy a városi képviselő-testület, mint a törvényhatósági bizottság tagjai.

Végre leérkezett a felsőbb elhatározás, melylyel a ministerium a város intézkedését helybenhagyja.

Mi ebből a tanulság? — Az, hogy a törvényhatósági bizottság ne igyekezzék a várossal minduntalan éreztetni, hogy felsőbb fórum.

Békülékeny szellem s kölcsönös támogatás. Ez legyen a jelszó!

A takarékmagtárakról.

(Folytatás).

Ne vegyék rosz néven az illetők ebbeli nyíltságomat, — mert ezen meggyőződésre a tapasztalat vezetett.

Mielőtt fenti állításomra visszatérnék, szükségesnek találok előadni, hogy én a takarékmagtárak alakítására kétféle módot találok célszerűnek.

Egyik: a „községi takarékmagtár.“ — „Községi takarékmagtár“ alatt értem azt, melynek alapját, akár egyesek által — minden további tulajdoni, és visszakövetelési jog nélkül eszközölt adakozásokból, — akár pedig a község mint testület által e célra feljárnított, és kizárólag a község tulajdonát képező 2—3 hold föld évenkénti terméséből befolyt gabona képezi; — az illető alapon felállított takarékmagtárak költségek, — azok felett a községi előljáróságok, illetve képviselőtestületek rendezkednek, — őket illeti sőt kötelezi is a gondoskodás, hogy az önkéntes adakozások, avagy az e célra felhasználott föld terméséből befolyt gabona, évről-évre gyümölcsöztesék, — ők vannak hivatva meghatározni, hogy

kiknek, mily mértékben, és minő feltételek mellett nyujtassék segély?!

Másik: a „takarékmagtári részvénytársaság“, — mely bizonyos mennyiségű részvényre, és minden részvény után meghatározott mennyiségű gabona betétekre alapítottatik; — az ily takarékmagtár kezelése és igazgatása felett, csak maguknak a részvényeseknek van joguk intézkedni, — és az évenkénti tiszta jóvedelem, a részvényeseket illetvén, az közöttük „osztalék“ címén felosztatik, és kifizetetik, — ezen osztalék — s ez nagyon természetes — mind addig az alap gyarapítására lévén fordítandó, a meddig az alap oly mennyiségre növekszik, hogy az egész községnek egy évi szükségletét fedezi.

En részéről az elsőt, vagy is a „községi takarékmagtárt“ jobban pártolom, — mert az a község mint testület tulajdonát képezvén, mint ilyen, ha már egyszer gondos kezelés mellett megszilárdult, sokkal nagyobb mértékben nyujthat olyan segélyt, melyet a szegény sorsu segélyzettek soha sem kell visszatéríteni; — ellenben a második, vagy is a „takarékmagtári részvénytársaság“, mint egyesek tulajdonát képező, az összes részvényesek többségének határozatától függ, hogy mennyi fordíttassék, visszafizetési kötelezettség nélküli segélyezésekre.

Miután azonban mind két „takarékmagtárnak“ célja: „az aszály, vagy más elemi csapások következtében vetőmag és élelemre szükséges gabonában szűkölködők, kölcsönadás általi segítése, és munkaképtelen szegények gyámolítása,“ és miután ezen cél az alapszabályokba is felveendő, — a kétféle alapon megalakítható takarékmagtárak bármelyikének is megalakítása, a község lakossága érdekében egyaránt üdvös, hasznos és szükséges!

Hogy eme két alapra fektethető, „takarékmagtár,“ egyik vagy másik községben melyik alapon alakíttassék meg, illetőleg állíttassék fel? — azt mindenütt a körülmények határozzák meg, és az előjáróság böles tapintatától függ, hogy azon alapra fektesse azt, melyen legkönnyebben létrehozható.

(Vége következik.)

Különfélék.

Necrolog. Sárosmegye egyik kitünőségét, néhai lucskai Bánó Miklóst, kísértte f. hó 13-án Zsálmányban számos rokona, barátja és tisztelője, az örök nyugalom helyére.

Az elhunyt, ki előbb országgyűlési képviselő volt, a megyei bizottságnak s utóbb a közigazgatási bizottságnak is legtevékenyebb tagjai közé tartozott, mint a közügyeknek hosszú éveken át fáradhatlan bajnoka s jeles parlamenti szónok, nevét az egész hazában ismertté s tiszteltté tette.

Halálhíre fájdalmasan s annál szomorítóbban hatott, minél váratlanabban jött. Szelhűdés folytán mult ki, élte 59-ik évében.

A polgári erények, melyekben bővelkedett, emléket sok időre fenn fogják tartani. Béke halmaira!

Városi közgyűlés van ma, d. u. 3 órakor. Tanácskozmány tárgyai a következők: 1. A városi tisztviselők járulékaiknak f. é. martius havára folyóvá tétele. 2. Italmérsi joggyakorlatot szabályozó ministeri rendelet. 3. Választási kerületek alakítása és ezzel kapcsolatban választmány kiküldése. 4. Igazoló választmányba két rendés és ugyan annyi póttagnak választása. 5. H. felhívás a v. közgyűlési jegyzőkönyveknek betérjesztése tárgyában. 6. Lintner István polgárságról felfolyamodása. 7. Gazdasági szakosztály véleménye. a) A helybeli evangélikus kerületi tanító-képezdei tanárok. b) Helybeli orthodox izraelita tanítók részéről kért tüzifa járandóság tárgyában. 8. Schmidt Károly gyógyszerész polgárságról felfolyamodása.

Előleges szini jelentés. Gerőfi Andor szinigazgató, ki a nyári időnyre a budai szinkört megnyerte, tudatja a közönséggel, miszerint előadásait városunkban február hó 22-én kezdi meg. Társulata következő tagokból áll: Férfiak: Balogh Árpád, operette tenor és népszimű énekes. Fehérvári Ottó, bonvivant, operette és jellem comikus. Gerőfi Andor, hős, szerelmes és jellem. Szinigazgató. Kovács Elemér, cselszövő és jellem. Szép János, operette buffó és apa-szerepek. Szigligeti József, kedélyes apa és comikus. (Ápril 1-től). Mészáros

Lajos, lyrai szerelmes és társalgó. Doboosányi Gyula, komikus operette. Dezséri Gyula, másodkomikus és operette. Pesthi Béla, intrikus és társalgó. Miksai Emil, másodszerelmes és operette. Wappenstein Rudolf, karnagy. Szabó József, sugó. Miksai József, Kápolnai József, Mátyási József Fenyvesi Gyula, Gyulai Péla, Szabó Ferencz, Kis János, Eötvös József, segédzsinézsek és kardalok. Nők: Gerőné Ilka, első operette, népszimű és soubrette. Rott Etel, első coloratur énekesnő. (April 1-től). Rott Amália, első operette énekesnő. (April 1-től). Szigligeti Ilka, énekesnő. (April 1-től). Gyorfiné, Perassinó Erzsébet, hősnő és társalgási. Mészáros Ilka, vigjátéki szende. Tolnayné Hermin, operette énekesnő. Szabó Krisztina, anya és comika. Bertóthy Anna, énekesnő és naiv. Szépné Mari, második alt énekesnő. Fehérváriné Mari, Papp Cornél, Sántáné Veron. Gyulainé Magdolna, Keresztes Ilka Arvai Berta, Kovács Gizella, segédzsinézsnők és kardalok. Gyermekszerepekre. Szép Olga, Tolnai Mariska.

Az előleges jelentés kapcsában a szüveggyűjtő következő repertoire-t helyez kilátásba. Énekes népsziművek: Tolonez 100 arannyal jutalmazott eredeti népszimű Tóth Edétől Kényes Bertók Szigligetivel. Cserebogár. Trézi asszony. Avasi árva. Táltos. Kóza Jutka. Mátyás király első szerelmi kalandja. Szomorú Bálint. Új peleskeik. Vörös haj. Nyomorúság a korszóban. A gyűrűs zsidó. Egy óra. Az én Jánoskám. Látványos sziművek: Sasszem Julius. Deák Ferencz a honaty. Hamis eskü. Márvány hölgyek. Navarrián gróf. Praeciosa. Milton-Delila. Nero. Csöd. Salome. Bolygó zsidó. Egy krajcár. Vigjátékok: Banditák frakkban. Öreg urak a légyotton. Rózsaszínű dominók. Boquillon. Utazás a szerb esataterre. Egy házaspár a népből. Keztyű és legyező. Cigarette. Házi kereszt. Samu bácsi. Cox és Box. Hölgyfaló. Operettek: Girofle-Girofla. Kis menyecske. (Graziella.) Bájvirág. Fatimicza. Herczeg asszony. (Madame Herczeg) Javotte az új hamupipóke. Bőregér. (Fledermaus). Robinson. Kapitány kisasszony. Bérletár 12 előadásra: Elsőrendű zártzék és Erélyeszkék 8 frt. Zártzék 6 frt. — Bérleni lehet Alexander József úrnál.

A lövész-egylet álarcsbálja, melyről a német részben kimerítően szólunk, fényesen sikerült. Páholók és karzatok mind el voltak foglalva s a teremben hullámozott a bál közönség.

Álarc — mint nálunk rendszeren — igen kevés jelent meg s ugyszólván csak a nagy és valóban jól rendezett álarcsmenet emlékeztetett arra, hogy álarcsból van. Különbösen a multság olyan animált volt, hogy reggeli 4 óra körül még egy második füzértánc rendezésének szüksége állt elő, a mi a már kissé fáradt hölgyeket újból felvillanyozta s kivilágos kiviradig talpon tartotta.

A bál egyik főjellemtvonásaként megemlíthetjük még azt is, hogy a táncosok és táncosnők közti arány ez alkalommal a legkedvezőbb volt, a mi az előbbeni táncvígalmakról egyáltalában nem volt mondható.

Szóval a közönség igen jól mulatott, a lövész-egyletnek pedig szép jövedelme volt, a mi ebben a most járó pénzünk világban utóvégre szintén nem legutolsó dolog.

Zártkörű táncestély. Lapunk minapi számában jelzett és e hó 10-én megtartott táncestély (pique-nique) a jelenlévő összes vendégek részéről fényes eredménynek tartott.

Nagy számmal jelent meg a helybeli és vidéki izraelita lakosság díszre; az izléses tolettében megjelent csodaszép hölgyek reggeli 5 óráig vígan táncoltak a vidék művelt fiatal emberei társaságában. A rendezőség célszerű eljárása az egyedüli bajnak t. i. az aránylag szűk helyiségnek is elejét vette, fenntartván mindenütt a kellő rendet.

TÁRSALGÓ.

Meghiúsult boldogság.

Beszély.

Irta: Gúgh Géza.

N. mező-városkától mintegy negyed mértföldnyi távolságban egy meglehetősen vidám kinézésű földszinti urilak tünik a szemlélő elé; fehérre meszelt falai s a roppant magasra felnyúló agg jegegyefák mindazok figyelmét, kiket utjuk e táj felé vezet — már a távolból vonják magukra. Ha azonban a nevezett laknak egyes részét közelebről vizsgáljuk, szintűgy ki nem kerülhetni figyelmünket az építvény mögött látható tág s bármely első rendű kertésznek is becsületére válható kert, csinos kőkerítvényével. A művészi izléssel rendezett virágágyak, melyeknek legkülömbnemű virágai az olykor átlengő szellő fuvallatától érintve kellems illatot árasztanak szét, továbbá a kert egyik végében észlelhető üvegház, melyből hasonlólag több aféle nemes oltványú virágnemek kandikálnak elő gyönyörű szinompájukban — s az ugyan annak középpontján egy kis földdomborlaton emelkedő s sűrű zöld repkénytől körülölyt lugas — mind megannyi tárgyak, melyek tág mezőt nyitnak a legmegkapóbb szemlék egyikére.

Ez uri lakosztály s az avval összekapcsolt több holdra menő szántóföldek ezeltől sok évvel elhalálozott néhai kerekési Dombváry Lajos úr tulajdonát képezték; a birtokrész utóbb a megboldogultnak egyedüli fiára — kit Dombváry Kázmér név alatt mutatok be a tisztelt olvasónak — szállott.

— Az egész este fénypontját képezte a számos és itt szokatlan újdonságokkal díszített füzértánc, mely néhány más új meglepetéssel egyetemben fűszerezte a mulatságot és előidézte a gondolható legderültebb és legvigább kedélyt. — A hölgyek szeretetreméltóságának és magyar vendégszerető voltának köszönhető a pompásan és bőven felszerelt ét-asztal.

A rendezőség kérelme folytán kijelentjük egyzsersmind e helyen úgy a rendezőség mind az egész társaság nevében a tisztelt háziasszonynak és kedves házikisasszonyoknak az érdemelt és őszinte köszönetet fáradhatatlan buzgalomukért! Sikerült egy estély volt.

Tréfabazár. A február 10-én megtartott piknik néhány vendége másnap összejövén, kis tréfabazárt rendeztetett, a melynek o. é. 7 frnyi jövedelmét a helybeli izraelita nőegyletnek adományozta. „Ah ezek a jégmesterek! eleszták a korszolozó-tét, pedig kilene foknyi a hideg!” kiáltottak fel, boszusan, korszolozni szerető hölgyeink, midőn tegnapelőtt dideregve, de a szokatlan hideg fölötti örömlükben az utcára kilépve, annak a kedves sárga-kék lobogónak a nyomát sem tudták felfedezni a városház erkélyén.

Szegény jégmesterek! hogy földidéztek maguk ellen azt a haragot, melyet oly nehéz elviselni; hiszen Achilles haragja kismiska a hölgyek boszúságához képest. . . . Pedig hát a jégmesterek oly ártatlanok ebben a dologban. . . . Ki tehet róla, a mikor rosszul fagyott! Most azonban már egészen jó a jég, a korszolozás folyamatban van s a hölgyek arca oly sugárzó, hogy senki sem gondolná, miként olykor haragudni is tudnak. . . .

A megyei közigazgatási bizottság a főispán elnöklete alatt szerdán ülés tartott. Bővebbet erről legközelebb.

Bűnesetek. Mogyoróskán a mult héten temettek el egy erőteljes embert, kin vagy két hét óta ilokközönként környezetére veszélynékülű és javulható elmeháborodási jelenségek mutatkoztak.

Ezen ember nem betegsége, de szándékos kiéhezetés, verés, kötözés, általában embertelen bánásmód következtében mult ki.

Családja tagjai nem voltak rábírhatók hogy másodízben is bevigyék a beteget a kerületi orvoshoz, mert megakartak tőle szabadulni: a községi előjáró a halálesetet be nem jelentve, a holttest eltemettetett, most azonban kiásatik és 2 orvos által felbontatik, a járás- és esendbiztos jelenléte-nél az erélyes szolgabíró rendelete következtében. Mi lesz belőle? meglátjuk.

Fájdalom nem azt írhatjuk az ezen lapokban is annak idején megérintett gyilkosságról, mely a szomszéd Tapoly-Bisztrán történt a mult nyáron, a hol egy hermányi lakost, két biztrai megölt és kutba fulasztott. A két gyilkos egyike, midőn nemokára, bár más járatban, két pandur jelent volna meg a faluban, bűne érzete és ijedtében felakasztotta magát — de kár hogy megmentetett, másika megszökött, de visszatért, — mindketteje pedig, mai nap is, jól érzi magát, senki sem jelent fel, mert tart a felgyújtástól; a mi szabad üzlet, minthogy jól tudja a gonosztevő, hogy mi baja sem lesz ha gonosz tettét be nem valija vagy két tanu nem állt oldalán mikor elkövette. Hol me-reng az ideálok világában az országos rendőrség? Mire valók az államügyészek? hanemha a rabokat jól tartani a becsületés polgárok pénzén? Hol kék-sik a büntetőtörvény? Magyarok istene, segíts e nyomorult állapotokon!

Homér esatajeleneteire emlékeztető egy esetről értesítik a „Hamb. C.-t” Cettinjéből. A törökök és montenegróiak vívott utolsó esaták egyikében a cettinje-ajegufesi zászlóalj egy 20 éves közlegénye, Szpadjera Labud nevé, a Klobuk melletti utolsó ütközetben kivont yatagánnal rohant a

törökökre, mit se törödvé azzal, hogy társai leg-alább is 200 lépésre maradtak el tőle. Ezek hiába kiabáltak utána, legyen eszé térjen vissza, nem hallgatott rájuk, hanem adáz dühvel rontott az ellenségre. Már három nizamnak hasította be a fejét, midőn egy óriási törököt látott szemben magával. Gondolkozás nélkül megrohanta ezt is, de az kiütötte a fegyvert kezéből. A montenegrói ekkor pusztá kézzel vetette magát a koloszális emberre s torkon ragadta, hogy megfojtsa. Az azonban erősebb volt nála s két hatalmas markával derékon kapva a montenegróit, fölemelte, mint egy kis gyereket s magasra tartotta feje fölött. Hiába rug-kapált az, nem használt semmi erőlködése. Az óriás csendesen hátra vonult vele, mint valami zászlóval a harcvezonl mögé. Mindez néhány pillanat műve volt s az előrontott montenegróiak már nem voltak képesek vakmerő társukat megszabadítani. Labud Szpadjerot Achmed Moukthár pasa elé vitték, a ki, cettinjei hir szerint kivégeztette.

Nők rabszolgasága Indiában. Kelet-Indiában az angol kormány éber figyelme dacára is még sok helyen uralkodik egy vagy más alakban az a régi szokás, hogy a nőket rabszolgáknak tekintik s adják, veszik, mint a portékát. Megesik, hogy egyik vagy másik polygamista (több nejú férj) egy vagy két nejét átengedi valamelyik hatalmas urnak örökös rabnőül; máskor meg az adós adja át hitelezőjének tartozás fejében valamelyik leányát (akár asszony, akár gyermek leány legyen az) vagy nővéret, persze rövidebb vagy hosszabb időre, noha főleg az utóbbi szokást különösen üldözik az angol-indiai törvények. Az is gyakran megtörténik, hogy a vagyonosabb emberek ügynököket küldenek a pénzökre szorult szegényebb emberekhez s egy kis összeg és azon ígéret árán, hogy leányukat később nőül veszik, ezt kicsalák tőlük s rabszolgájukká teszik. Látjuk tehát, hogy ha nyilvános alakban nem is, de ilyen, talán még veszélyesebb uton, még mindig fenáll Indiában az emberkereskedés.

Az iskolai könyvtárak érdekében a közköz. minister eme leiratot intézte az összes egyházi hatóságokhoz és megyei tanfelügyelőkhoz: Van szerencsém a főtisztelendő hatóságot (címet) tiszteletteljesen fölkérni, hogy a kormányzata (gondozása) alatt álló egyházmegyében a nép- s illetőleg iskolakönyvtárak létrehozását nagyhatályu befolyásával s tekintélyével lehetőleg támogatni s előmozdítani méltóztassék.

Táborszky és Parsch, budapesti zeneműkereskedésében megjelent, s minden hazai köztilyar-nál megrendelhető: „Der kleine Posztillion“ marsch. Irta ifj. Fahrbach Fülöp. Ara 60 krajcár.

Közgazdaság és üzlet.

A Nagy-Sárosi múmalom f. hó 27-én tartandó közgyűlés elé terjesztendő igazgatóság jelentés szerint mult 1876-ik évben 6.362.842 kilogramm buza és rozs örletett 6.226.800 kilogramm különféle nemű lisztre. A vagyon mérleg szerint pedig a tiszta haszon 80.281 frt 52 krt. tészen, miert is a 160 frttal befizetett részvényre 70 frnyi osztalék kiifizetése ajánlatuk az igazgatóság által.

Az Eperjesi Bank-egylet igazgatósága által egybehívott felsőmagyarországi első ipar és hitelbank és az Eperjesi takaréki és hitelgeylet, közös közgyűlése f. hó 15-én d. u. 3 órakor a megyeház nagy termében tartott meg.

Glósz Károly igazgatósági, egyersmind közgyűlési elnök is constataván a részvényesek s ezek által képviselt részvények kellő számát, megnyitó beszédében jelentvén, hogy a mult év szeptember hó 6-an tartott Eperjesi bankegylet alakuló közgyűlésén hozott határozatok értelmében a fent neve-

Mathild, édes anyja halála óta — melynek emléke szívet mindig a legfájdóbb érzelmekkel tölté el — nem csak a háztartás belső de egyzsersmind külső gondjaira is lön utalva, hja de nem hijába tanulta ő meg szeretett édes anyja oldala mellett, mint kell egy jól rendezett házban egy minden-hová tekiató gazdaasszony szerepét nem csak játszani de egyzsersmind annak eszélyesen is megfelelni tudni, — ánde meg kell említenünk hogy a háztartás körüli tevékenységnek voltak is nyomai! — Az egyzsersmind de különös csinnal berendezett szobák — hol a szem mindenütt merre csak tekintett a legkifogástalanabb tisztasággal s valóban jó izlésről tanuskodó renddel találkozott — mind a Mathild gondos kezének viselték hű bélyegeit; — ő volt a kormányzó szellem a háznál, kinek gondoskodása mindenüvé hová ez kiterjedt — a legjöltevőbb kényelmet varázsolta, úgy hogy a külbmben a legszerencsésebb kedélyhangulattal megáldott mindig vidám Dombváry nem egyszerű — mintegy öntelten adandó lelkesült elégedettsé-gének kifejezést — így kiáltott tel: „Mondhatom édes lányom, hogy szerény hajlékunk vezetése-d alatt a béke és nyugalom oly nemének örvend, mely ritka házra terjeszti áldásait.“ „Minden te-hetségemet — felelé Mathild — egyedül édes atyám nyugalomának és jollétének — kibén földi támaszomat vagyok boldog tisztelhetni — szen-telem!!!

(Folytatása következik).

ogy társai leg-
le. Ezek hiába
en vissza, nem
vel rontott az
hasított be a
tt szemben ma-
anta ezt is, de
A montenegrói
át a kolozsális
megfojtsa. Az
talmas marká-
lölelte, mint
a feje fölött.
semmi eröl-
a vonult vele,
mögé. Mindez
brontott mon-
vakmerő tár-
ljerot Achmed
jei hír szerint

Kelet-Indiában
lacára is még
alakban az a
knak tekintik
Megesik, hogy
nejü férj) egy
atalmas urnak
adja át hite-
leányát (akár
az) vagy nő-
b időre, noha
zik az angol-
örténik, hogy
küldenek a
hez s egy kis
nyukat később
abszorgájukká
ános alakban
lyesebb uton,
kereskedés.
ben a közokt.
szes egyházi
löhöz: Van
(címet) tisz-
zata (mond-
p- s illetőleg
ályu befolyá-
ogadni s elő-

ti zeneműke-
ai könyvtár-
Posztillion*
a 60 krajcár.

7-én tartandó
sági jelentés
12 kilogramm
gramm külön-
szerint pedig
észen, miért
0 fetyvi osz-
sága által
par és hitel-
egylet, közös
a megyeház

rsmind köz-
vesek s ezek
t, megnyitó
szeptember
szülő közgyü-
a fent neve-

— melynek
mekkel tölté
gyszersmind
nem hiába
dala mellett,
egy minden-
nem csak
esen is meg-
tenünk hogy
ltak is nyol-
nal berende-
merre csak
ggal s való-
lalkozott —
ék hü bélye-
a háznál,
ez kiterjedt
úgy hogy
hangulattal
nem egyszer
elégedtsé-
Mondhatom
k vezetése
nek örvend,
Minden te-
yedül édes
kiben földi
ni — szen-

zett két intézet egyesülése (fusio) megtörtént, a Bankegylet alapszabályai az eperjesi k. törvény-
szék által 10278 sz. a. helyben hagyattak, a cég-
bejegyzés eszközöltetett s a kereskedelmi törvény
202 §-ba előírt hirdetések megtevétek: mind
e mellett, bár egy igazgatóság alatt a két intézet
vagyona f. év Március végéig külön választva ke-
zeltetik.

Az előterjesztett mérleg s üzleteredmény
számlában kimutatott, évi nyereségek affelsöma-
gyarországi első ipar és hitelbank részéről 13 frt
25 krnyi, az eperjesi takarékp. és hitelegylet részé-
ről pedig 9 frt 50 krnyi osztalék kifizetését en-
gedvén, a felügyelő bizottság jelentésének felolva-
sása után következő határozatot:

1. Az üzleteredmény számlában kimutatott
vesztességek leírása elrendeltetik.
2. A fentebb említett osztalékok kifizetése
február 16-án megkezdetik.
3. A volt igazgatóságnak a felmentvény 1876.
dec. 31-én megadatik.
4. A jelenlegi igazgatóság megbizatik, hogy
az egyesülést végrehajtja.

Több tárgy nem lévén a 3/4 órát tartott köz-
gyűlés elszlott.

Noch ein Wort zur Wasserleitung.

(Schluß)

Der vorige Artikel hat damit geschlossen, daß
durch die Experten das auf natürlichem Wege filtrirte
Wasser der Tarca für das Geeignteste befunden ward.
Dieses Wasser besitzt die drei erwähnten Eigenschaften:
gut, viel, nahe, es fehlt ihm jedoch die vierte, die
hohe Lage, welche ihm gegeben werden muß.

Dieses Wasser ist dasjenige, welches alle in der
Ebene des Tarca-thales gelegene Brunnen enthalten,
und die Commission hat, mit dem rühmlich erwähnten
Fachmanne, die meisten dieser Brunnen, von Bereft
angefangen bis zum Dirner'schen Garten durch-
gefostet und selbe rein, frisch und gesund befunden.
Das Filtriren des Flußwassers besorgt die Natur
selbst, und jeder Brunnen ist ein Sammler des
aus dem Fluße durch die sandige Schotterdecke des
Thales durchdringenden Flußwassers, und das vorge-
schlagene Filter ist nichts Anderes, als ein solcher
Brunnen im großen Maßstabe, nicht weit vom
Ufer der Tarca in der Gegend des Wächterhauses
diesseits der Dubrava, aus welchem das Wasser, mit
einer kleinen 10—12 pferdekraftigen Dampfmaschine,
in ein Reservoir an der Lehne der Koza hura ge-
legen, hinaufgetrieben und von hier in eisernen Röhren
in die Stadt geleitet wird, um nach Bedarf, in alle
Gassen vertheilt zu werden.

Das Reservoir ist so hoch gelegen, daß das
Wasser in die höchsten Stockwerke der Häuser steigen
und bei Feuerbrünsten der losgelassene Strahl die höch-
sten Dächer erreichen kann; daher eine gut eingerichte-
te Wasserleitung nicht nur der Gesundheit, Reinlichkeit
und Bequemlichkeit dienlich ist, sondern auch zur
Rettung des bedrohten Vermögens wesentlich beiträgt.
Außerdem können die Gassen mit dem reichlichen Wasser
gewaschen, öffentliche und private Kanäle ausgefästet
werden, und jeder Hausbesitzer kann sich einen Wasser-
strahl, von halben Zoll Durchmesser angefangen, in
Küchen, Werkstatt, Alcorie, Gärten, auf eigene Kosten,
gegen billige Taxen einführen, deren Erträgnisse zur
Aufrechterhaltung verwendet würden. In Pest bringt die
Wasserleitung schon jetzt 180-tausend Gulden ein, wo
doch ein sehr großer Theil der Stadt noch immer nach
Wasser schreit, ja, wo noch in den Röhrendurchgezogenen
Straßen viele Häuser ohne Einleitung stehen. Außerdem
werden an geeigneten Punkten, in beliebiger Anzahl
öffentliche Brunnen angelegt, auch wo jetzt keine sind.
Welch eine Wohlthat! W. wenn inmitten des großen
Dreiecks des Viehmarktplatzes eine ausgiebige Cisterne
stände, nöthigenfalls mit Wassertrögen, woraus das zu
Hundertenden durstende Marktvieh, gratis oder gegen eine
Taxe von 1 Kreuzer pr. Stück — zu Gunsten der
Wasserleitung — getränkt werden kann!

Die Menge des Wassers, welche die Leitung
per 24 Stunden zur Stadt befördern soll, ist auf 500
Kubikmeter, oder auf eine halbe Million Liter voran-
schlägt, während die jetzige Leitung nicht mehr als gute
50000 Liter gibt, jene also vor der Hand das zehnfache
zu leisten bestimmt ist: und zwar nur mittelst 12-stün-
diger Arbeit der Maschine, welche jedoch schon jetzt
666 Kubikmeter zu befördern im Stande ist, so sie
16 Stunden per Tag arbeitet. Uebrigens wird das
Werk, mit den veranschlagten Kosten schon jetzt so an-
gelegt, daß es, wenn der Bedarf, durch den Zuwachs
der Stadt, gesteigert wird, mit gar kleineren Kosten,
das Doppelte zu leisten im Stande sei.

Die Entfernung der Wasserstation vom Mittel-
punkte der Stadt ist 1300 W. Klafter, also — nicht
im Vergleich mit der 15 Meilen entfernter Wiener —
sondern mit den Leitungen der benachbarten Städte
Bartfeld, Leutschau und Resmark — eine geringe,
was doch der wesentlichste Punkt des Ganzen ist, und in
die eisernen Röhren die größte Portion der Unkosten
ausmachen.

Was endlich die Herstellungs- und Erhal-
tungskosten anbelangt: so ist diese Rücksicht zwar
die wesentlichste: doch auch die Lage der Stadt des-
wegen erleichtert, daß es der städtischen Finanzcommissi-
on gewißlich gelingen wird, Mittel und Wege zu finden,
daß die Stadt Speries einer so großen Wohlthat um
einen Preis theilhaftig werden könne, der für den
Einzelnen nicht empfindlich ausfallen soll.

J. Benecúr.

Kleine politische Rundschau.

Inland. Die durch Scheitern der Bankver-
handlungen hervorgerufene Krise hat insofern ihr Ende
erreicht, als Sr. Majestät dem zurückgetretenen Mi-
nisterpräsidenten mittheilte, daß die Bildung eines neuen
Kabinetts auf unbefiegbare Schwierigkeiten stoße, weß-
halb Sr. Majestät Herrn v. Tisza aufforderte, die
Regierung wieder zu übernehmen. Tisza erklärte, daß
das gegenwärtige Cabinet nur unter der Bedingung
der Annahme des ungarischen prinzipiellen Stand-
punktes in der Paritätsfrage, im Amte verbleiben könne.

Bezüglich des Verlaufes der Krise bringt „Napló“
folgende interessante Mittheilungen:

„Der König empfing zuerst Georg v. Majláth,
der nach anderthalbstündiger Audienz sehr huldvoll ent-
lassen wurde. Der Jader Curia, der nicht behufs Ka-
binetsbildung, sondern behufs Abgabe seines Gutach-
ters eingeladen worden war, entwickelte ein Erpose
über die Lage und erklärte sich mit seinen konsultati-
ven Votum dagegen, daß die Konservativen zur Re-
gierung gelangen sollen. Gleich darauf wurde Baron
Sennyey zu Sr. Majestät befohlen. Derselbe antwor-
tete auf die Aufforderung des Königs, das Portefeuille
des Ministerpräsidenten zu übernehmen, mit Zurück-
haltung, doch formalisirte er seine Bedingungen. Nach
vertrauenswürdigen Nachrichten bestand das Wesen
derselben in Folgendem: Sennyey sagt sich von dem
Tisza'schen Ausgleich ganz und gar los, er wünscht
denselben als nicht geteilt zu betrachten und erbittet
sich freie Hand und das Pouvoir, einen ganz neuen
Ausgleich mit Oesterreich anzuknüpfen. Zugleich trug
er in der anderthalbstündigen Audienz auch sein Pro-
gramm bezüglich der inneren Politik und der Finanz-
lage vor. Am Schlusse der Audienz stellte sich ein Mi-
nisterpräsidentium Sennyey als sehr unwahrscheinlich
heraus, doch wurden die Unterhandlungen insofern
nicht abgebrochen, als sich Sennyey eine Frist von
24 Stunden erbat, um sich darüber zu orientiren, ob
die österreichischen Politiker etwa geneigt wären, den
Maßnahmen zu entsagen und sich in neue Aus-
gleichsverhandlungen einzulassen. Mit den österreichi-
schen Ministern hat Sennyey zwar nicht unmittelbar
verkehrt, doch schaffte er sich die Ueberszeugung, daß
Oesterreich den Tisza'schen Ausgleich nicht aufgeben
wolle und daß daher neue Verhandlungen nur wenig
Aussicht auf ein erfolgreiches Resultat haben könnten.
Als daher Baron Sennyey Samstag zum zweiten
Male bei Sr. Majestät zur Audienz erschien, da er-
klärte er, daß er die Bildung eines Cabinetts nicht
unternehmen könne.

Nachdem dieser Versuch gescheitert war, wurden
die Herren Wittö, Szlavay und Ghyczy Samstag zu
Sr. Majestät entboten und begaben sich die Herren
bereits mit dem sonntägigen Früh-Schnellzuge nach
Wien. Am Abend zuvor hatten die drei den scheidenden
Ministern die entscheidendste Erklärung abgegeben, daß
sie auf keinen Fall ein Portefeuille übernehmen werden.
Es ist bekannt, daß Tisza, die den vom Cabinet Tisza
geschlossenen Ausgleich nicht für gut halten und deshalb
die Verantwortung für denselben zu übernehmen nicht
geneigt sind, von der Aussicht ausgehen, daß neue Un-
terhandlungen mit Oesterreich nur in dem Falle anzu-
knüpfen wären, wenn nämlich der neuen Regierung für
die Eventualität, daß sich die Unterhandlungen zer-
schlagen sollten, die Erlaubnis zur Errichtung von
Zollstationen im Sinne des Gesetzes gesichert würde.“

Die Bankverhandlungen sind seither wieder im
vollen Gange und wird der österreichischen Regierung
wohl nichts anderes übrig bleiben, als sich in das Un-
vermeidliche der Lage zu fügen und endlich nachzugeben,
was übrigens schon längst hätte geschehen können
und sollen.

Ausland. Die schweren Gewitterwolken, welche
den politischen Horizont schon seit Monaten verdrüstern,
schweben noch immer über unseren Häuptern und
drehen sich demnächst zu entladen, wenigstens deuten
darauf die verschiedenen Nachrichten, welche über die
unausgesetzten russischen Mobilisirungen lauten. So
meldet der Telegraph u. A., die Mobilisirung sämt-
licher Kosaken bis 2. März l. J. sei jüngst angeordnet
worden und sollen dieselben in Kischinew, Bender,
Kiew und Alexandropol konzentriert werden.

Auch soll der Kaiser von Rußland — wie das
„Egbl.“ schreibt — jüngst einem großmächtigen Ver-
treter gegenüber die Aeußerung gethan haben, er habe
eine gebundene Marschrouten. Einer Nation gegen-
über sei er engagiert und das Engagement müsse seine
herbaren Schritte lenken. In Wiener sehr gut unter-
richteten Kreisen hält man die Aktion Rußlands für
eine beschlossene Sache, für eminent bevorstehend. Dem
Czaren liegt die Mobilisirungsordre weiterer 6 Arme-
korps vor und laut authentischen Nachrichten aus
Petersburg dürfte diese Ordre am 24. d. M. unter-
zeichnet werden. Die offiziellen Berichte aus der russi-
schen Hauptstadt lassen keinen Zweifel übrig, daß die
Kriegserklärung an die Türkei nächstens erfolgen
werde. Von ferneren Verhandlungen will man an der
Neva Nichts wissen. Der Thronfolger Alexander
sagte zu dem Repräsentanten einer Rußland befreun-
deten Macht: „Für uns hat die Stunde zu handeln
geschlagen. Die Würfel werden bald gefallen sein.“

Tagesneuigkeiten.

Die Eisbahn ist in Folge der seit einigen Ta-
gen herrschenden kalten Witterung neuerdings belebt
und ist Hoffnung vorhanden, daß das Eis und mit
demselben die Sportfaisson noch längere Zeit andauern
wird.

Der Ausschuß der Feuerwehr hält morgen, Son-
tag im Sitzungssaale des Stadthauses eine Berathung.
Schadenfeuer. Im Laufe dieser Woche sind zwei
Schadenfeuer zu verzeichnen, u. z. brach eines Son-
tag Nachts auf der Ungargasse aus. Das zweite hin-
gegen Dienstag, ebenfalls Nachts gegen ein Uhr, eben
als im großen Saale der Tanz im vollen Gange war.
Der Oberkommandant und einige Mitglieder der Feuer-
wehr waren beidesmal augenblicklich an Ort und Stelle
und thaten, was unter den vorherrschenden Umständen
zu thun eben möglich war. Das Feuer wurde in beiden
Fällen lokalisiert.

Die Lokalitäten der hiesigen Schulgebäude
wurden neulich besichtigt und vermessen, um für den
Mobilisirungsfall eventuell zur Aufnahme von Truppen
verwendet zu werden.

Die Truppen der hiesigen Garnison übten sich
neulich am Bahnhofe im massenhaften Ein- und Aus-
steigen aus den Waggons, was bei raschen Concentra-
tionen und der Weiterbeförderung von größeren Arme-
theilen, heutzutage bekanntlich von großer Wichtigkeit ist.

Verzeichniß der demnächst abzuhaltenden Spe-
rierer Märkte. Während der großen Fastenzeit finden
in Speries jeden Montag, d. h. am 19. und 26.
Februar, ferner am 5., 12., 19., und 26. März größere
Märkte statt.

Die monatlichen Viehmärkte werden abgehalten: am
5. März, 9. April, 14. Mai, 4. Juni, 2. Juli, 6. August,
3. September, 1. Oktober, 5. November und 3.
Dezember.

Der nächste Jahrmarkt findet am 7. Mai statt
und hierauf am 28., 29. und 30. desselben Monates.

Aus der guten alten Zeit. Vor vielen Jahren
wurde in Speries bei Gelegenheit einer Beamtenwahl,
zum Stadtrichter N. Szmicsek (auf Deutsch Fiedel-
bogen), zum Obernotar N. Hudacsek gewählt. —
Tage darauf zirkulirte in der Stadt folgendes, darauf
Bezug habendes Epigramm in lateinischer Sprache:

„Emplastrum Judex, fidei quae notarius urbis,
Aspicie Fragopolis: Musica qualis erit.“

zu Deutsch: der Richter ein Fiedelbogen, Notar ein
Geiger, sich zu Speries, wach' eine Musik das geben
wird!

Die Zipser Banken, die in erster Reihe berufen
wären, die heimische Industrie zu unterstützen, beweisen,
unser Ansicht nach, sehr wenig Takt, wenn sie ihre
Bilanzen im Auslande drucken lassen. Wir sprechen
nicht pro domo, denn die Zips besitzt zwei Druckereien.
Wir nennen vorläufig bloß die Resmarker Bank und
die Georgenberger Sparkassa. — Im Zusammenhange
mit diesen Zeiten, welche wir der Kischauer
„Pannonia“ entnehmen, bemerken wir noch, daß außer
den darin erwähnten Geldinstituten auch die Kirchdraufer,
ferner die Poprad-Keisker Sparkassa ihre Bilanzen
ebenfalls im Auslande drucken lassen.

Ob wohl diese Anstalten ihre Einlagen auch vom
Auslande beziehen?

Selbstmord. In Steinhübl'schen Garten ent-
leibte sich Dienstag Nachts ein Korporal des hier gar-
nisonirenden Regiments, F. J. M. Ritter v. Schmerling
mittels eines Gewehrshusses. Vor Ausführung der
That schrie er an seine Eltern, sich von ihnen ver-
abschiedend. Am Orte der That rollte er seinen
Mantel zusammen und drückte das Gewehr mit der
Rehe ab. Die Kugel, welche in der Gegend des Herzens
eindrang, kam aus dem Nacken heraus. Der entleerte
Körper fiel auf den Mantel. Als Motiv der That
wird die Furcht vor der Strafe bezeichnet, welche
wegen einer begangenen Ausschreitung seiner harzte.

Kein Wolf, sondern ein Pferd. In Kölece einer
Ortschaft des Zempliner Komitates, rannte neulich —
wie uns berichtet wird — eine Bäuerin um 8 Uhr
Abends in die Wohnung der dort wohnhaften Herr-
schaft, und erstattete unter Zähneklappern die Anzeige,
daß ein wildes Thier sich im Dorfe herumtreibe, das,
wie nach seinen funkelnden Augen zu schließen ist, ein
Wolf sei. Der Hausherr ließ sich das nicht zweimal
sagen, sondern lud seine Büchse, und zog aus, um den
unheimlichen Gast mit Ehrenhalben zu empfangen. Am
Ort und Stelle angelangt, ließ er seine Büchse knallen
und die Bestie wand sich am blutgetränkten Boden.
Aber wie bitter wurde unser Nimrod enttäuscht, als
er in seiner Freude, ein so präzisen Schuß gethan
zu haben, hinzuprang, um seinen Blick an dem er-
legten Thiere zu weiden, und statt einem Wolf ein
Pferd bemerkte, welches wie man später erfuhr, einem
Bauern aus dem Stalle entsprungen ist. Der Spaß
kam dem betreffenden Herrn auf 60 fl. zu stehen, welche
Summe er als Schadenersatz zahlte.

Die Ehe! die Ehe! Im ehelichen Leben soll
es mitunter vorkommen, daß im Herzen der Frau eine
Art männlichen Selbstgefühles erwacht, während der
Gatte von echt weiblichem Sanftmüthe erfaßt wird.

Und das ist immer eine gefährliche Sache! Denn
hat einmal eine Frau unsere schwachen Seiten ent-
deckt, so ist es um uns geschehen. Sie versteht es in
jedem Falle, dieselben auszunutzen, so daß uns in der
Regel nichts anderes übrig bleibt als unseren Nacken
de- und wehmüthvoll unter das süße Joch zu beugen,
welches dann für die Dauer, oft genug sauer wird.

Für die Wichtigkeit dieses Sages kann u. A. auch
ein Sebeser Chemann eintreten, der Gelegenheit hatte,
das Gesagte an sich zu erfahren. Derselbe gerieth
nämlich jüngst mit seiner schöneren Hälfte in Differen-
zen, welche zur Folge hatten, daß die Frau alsbald die
Offensive ergriff. Der Mann sah sogleich ein, daß es
sich hier um seine Würde handle und erachtete es, im
Interesse der Aufrechthaltung derselben, für das Zweck-
mäßigste, die Flucht zu ergreifen, in richtiger Erkennt-
niß des Spruches: Der Weise gibt nach.

EPERJESI LAPOK

Sárosmegye s városainak társadalmi s gazdasági érdekeit képviselő hetilap.

Szerkesztői iroda: főutca, 203. szám.

Ide intézendő minden a lap szellemi részét illető közlemény.

Kiadó-hivatal:

Eperjesi Bank-Egylet könyvnyomdájában Eperjesen.
Ide intézendő minden előfizetés, hirdetmény és a kiadás körüli panaszok.

Megjelen: minden szombaton.

Előfizetési ár:

vidékre postán vagy helyben házhoz küldve:

Egy évre 5 frt — kr.
Félévre 2 „ 50 „
Negyedévre 1 „ 50 „

HIRDETÉSI DÍJ:

háromhasabos petit sor egyszeri hirdetése 5 kr., többszörös hirdetés jutányosabb.

— Bélyegdíj: minden hirdetésért külön 30 kr. —
Nyitltér minden sor 10 kr.

Kéziratok és levelek vissza nem adatnak. — Bérmentelen levelek csak ismerős kezektől fogadtatnak el.

Sz. kir. Eperjes város költségvetése az 1877-ik évre.

Az évi költségeloirányzatok nagy szerepet játszanak mai nap nem csupán a nemzetek, hanem a kerületek, megyék és az egyes városok életében is. Mert a ki meg akar ismerkedni ezek pénzügyi, gazdasági, kulturális s egyéb viszonyaival, a költségeloirányzatokban, mintegy tükörben szemlélheti mindezeket. Itt számokban lel kifejezést a helyzet, számokban és összegekben, melyeknek rideg prózája kiméletlenül lerontja az illúziókat — ha vannak — a minthogy jelenleg már azoknak is kezdjük hiányát érezni.

Szárason, az igaz, de annál világosabban beszélnek ezek a számok. Hogy a pénzügyi helyzettel jöjjünk tisztába, csak a két főösszeg közti különbséget kell szemügyre vennünk. E különbséget azután jobban és megbízhatóbban nyújt nekünk felvilágosítást, azon, a köz- és magánéletben annyiszor mellőzött kérdés iránt, hogy meddig ér a takarónk, és meddig nyújtózkodhatunk.

Legtöbbször azt a tapasztalást van alkalmunk a költségvetésekből meríteni, hogy nem vesszük tekintetbe a takaró kurta voltát s kilógtatjuk lábunkat azon túl, bátran kitéve azt azon veszélynek, hogy utóljára megfagy. Arra persze nem gondolunk ilyenkor, mily kellemetlen dolog, ha aztán járni akarunk, és nem tudunk.

Ezzel azonban nem azt akarjuk mondani, mintha a pénzügyi végeredményeket feltüntető főösszegek közti arányt kellene egyedüli zsinórmérték gyanánt fölvenni valamely költségvetés megítélésénél. Sőt ellenkezőleg, tekintetbe kell vennünk az egyes tételeket is, mint a főösszegek tényezőit, valamint azon viszonyokat, melyek ezek mikénti alakulására befolyással voltak.

Különösen tekintetbe kell venni azt, vajjon a kiadások s beruházások produktívek, azaz olyanok-e, melyek a hozott áldozatokkal — mert a bevételen tuli kiadás mindenestire áldozat — arányban állanak, vagy nem.

Ha arányban állanak, úgy a netaláni deficit tisztán pénzügyileg véve, minden bizonynyal baj; míg más szempontból tekintve, az ennek fejében nyert másnemű előnyök e bajt könnyebben elviselhetővé teszik, vagy talán éppen egy minimumra leszállítják.

Előttünk fekszik sz. kir. Eperjes városnak a folyó évre szóló költségvetése, mely legközelebb fog a képviselő-testület tagjainak kiosztatni.

E költségvetés szerint a város 1877-re előirányzott bevételeinek összege: 86,780 ft. 79 krt. tesz, míg a kiadások 96,869 ft. és 16 krnyi összegre tételnek. E számok összehasonlítása kerek számmal kifejezve egy 10 ezer frtnyi deficitet tüntet elő.

Megjegyzendő azonban, hogy a bevételek közé nem vétetett még fel a községi pótdadó, melynek összege 6000 ftra tételik. Továbbá a vámdíjjegyzék némely tételeinek a ministerium által jóváhagyott felemelése 2000 frtnyi többletet biztosít a városnak; a még ezután is hátralévő 2000 frtnyi hiányt az italméresi jognak újbóli s a mostaninál kedvezőbb bérlet által vélik fedezhetni.

A város ugyanis, midőn a jelenlegi regale-bérlőkkel a bérletet megkötötte, azt a

jogot tartotta fenn magának, hogy a szerződést az esetre, ha az italméresi jog időközben szabályoztatnék, felmondhassa; megjegyeztetvén, hogy a szerződés a felmondástól számítandó három hónap után tekintendő felbontottnak.

A szombaton tartott városi közgyűlés alkalmával egyebek között a szerződés ezen záradéka is került szóba s miután az italméresi jog ministeri rendelet által csakugyan szabályoztatott, a képviselők legnagyobb része célszerűnek találta a városnak ezen kikötött jogát érvényesíteni s illetőleg a bérleti szerződést felmondani. Az újabb bérletnél egy legalább 2000 frtnyi többletet vélnek eredményezhetni.

Ha ezen kalkulusoktól a jövő meg nem vonandja sanctióját, de azoknak tények is meg fognak felelni, úgy a 10,000 frtnyi hiány természetesen uton, pénztári műtétek nélkül is fedezve lesz. Kívánjuk, hogy úgy legyen.

A bevételek főcímei a következők: Cselekvő maradványok 6000 ft. — Haszonberek 52,392, ft 28 kr. — Házi kezelés alatti városi vagyon jövedelme 20,527 ft 54 kr. — Kamatjövdelem 252 ft. — Egyéb bevételek 7608 ft 97 kr. — Az összes bevétel pótdadó nélkül, ennél fogva 86,780 ft 79 kr.

A mult évi költségeloirányzat bevételi címei ezekhez képest sokkal kedvezőbbek voltak. A bevételi rovat főösszege tett ugyanis 107,514 frt. 47 krt., mely összegbe azonban az 1876-ik évi 10 % községi pótdadó, 6653 frt. 16 krral, szintén fel volt véve.

Jelentékeny csökkenést észlelni a mult évhez képest a bevételi címek majd mind egyikeben. Nevezetesen a cselekvő követelésekből, haszonberekből s egyéb bevételekből, minők: a polgárosítási díjak, bírságok, kémenytisztítási illetőség, mértékhitelítés, uti munka megváltása, bánatpénzek, szegényalap javára befolyó adományok, rendkívüli bevételek stb. — jóval nagyobb összegek irányoztatnak elő.

A kiadások egyes címei pedig a következők: Szenvadó állapot törlesztése 9239 frt. 42 kr. — Tisztviselők, szegődtek és szolgák fizetési és kegydíjak 27,362 frt. 76 kr. — Kezelési, közsükségleti s gazdasági kiadások 34,809 frt. 9 kr. — Egyházak, képző- és jótékony intézetek 14,480 frt. — Adók és kamatok 8439 frt. 25 kr. — Rendkívüli kiadások 2538 frt. 64 kr. Összesen 96,869 frt. 16 kr.

A mult évi költségvetés kiadási főösszege ellenben 107,329 frt 85 kr. Ha tehát az évi bevételek csekélyebb összegre vannak előirányozva, mint a mult éviéik, ugy másrészt a kiadásokról is ugyanezt mondhatjuk, mely utóbbi körülményt örvendetesnek kellene tartanunk, ha kiadás és bevétel között megvolna a kellő összhang. Mert a zárszámadások rendszeren azt szokták mutatni, hogy a bevételekként fölvevett, sokszor csak reménybeli összegek, a valóságban rendszeren a remény mögött szoktak elmaradni, míg a kiadások nemcsak hogy nem apadnak, de sőt szünet nélkül növekednek.

A mult és a folyó évre előirányzott kiadások összehasonlításából a következőket észleljük. A szenvadó tőkék törlesztésére a mult évben jóval nagyobb összeg irányoztatott elő, mint ezidén; megtakarítások történ-

tek a tisztviselők és szolgák fizetési és nyugdíjai, továbbá a kezelési s gazdasági kiadások címénél. A többi címenél csak jelentéktelenebb változások tapasztalhatók.

Nem szándékunk a jelen alkalommal az egyes tételeknél időzni, csak egy rövid megjegyzést teszünk.

Az utcai kivilágításra a mult évben 2100 frtnyi összeg lön előirányozva; ezidén e célra 3253 frt hozatik javaslatba. Mi részünk-ről e többletet csak az esetben és azon kikötéssel szavaznók meg, ha a világítás az igényeknek ezentul sokkal jobban felelne meg mint eddig; ellenkező esetben a mult évi összeget is határozottan soknak tartjuk.

A költségvetés egyéb tételeire még visszatérünk.

Városi közlemények

Ezen rovat alatt időről időre oly közleményeket fogunk hozni, melyek a város közönségére kiváló érdekekkel bírnak.

Legújabbán a városi tanács a város tisztántartása ügyében adott ki egy utasítást, melyre már régóta szükség volt.

Ez utasítás következőleg szól:

A város tisztántartásával a városi kapitányi hivatal bizatik meg.

A kapitányi hivatal ennél fogva intézkedni fog az iránt:

1-ör. Hogy a tavaszi enyhébb idő beálltával az utcai sár kapartassék és kifuvaroztassék.

2-ör. Hogy a tavaszi, nyári és őszi időszakban a főutca, tekintve annak a vásárok általi elszemetesedését, minden heti-vásár után, tehát minden hétfőn és pénteken délután, országos-vásár után pedig kedden délelőtt kispertessék.

3-ör. Hogy a mellékutcák, melyeken vásárok nem tartatnak, s a közlekedés is csekélyebb, rendszeren minden két hétben egyszer, ha pedig bármely körülmény folytán hamarabb szemetesednének el, — gyakrabban is — szintén separtessék.

4-er. A téli időszakban a vízi csatornák körül felhalmozódó jég időről időre feltörendő s eltávolítandó.

5-ör. Valahányszor a járdák sikosak azokat a háztulajdonosok behinteni tartoznak, s kik ezt elmulasztják a kapitányi hivatal által minden egyes esetben egy forintnyi pénzbírságban elmarasztalandók.

6-ör. Tisztátalan folyadékoknak a házakból az utcára való kibocsátása, s trágya-anyagának az utcaköni tartása többrendű közgyűlési határozatok szerint tilalmaztatván, a kapitányi hivatal erre felügyelni, s e tilalom áthágóit egytől húsz forintig terjedhető pénzbírságban elmarasztalni tartozik.

Kelt Eperjesen 1877-ik évi február hó 12-én.

A takarékmagtárakról.

(Vége).

Vannak községek, melyekben a nép önkéntes adakozásra, vagy pedig a község tulajdonát képező földek egy részének ily célra leendő átengedésére, csak felettébb nehezen volna reá birható, és a hol némi bizalmatlansággal viseltetnének a „községi takarékmagtár“ megalakítása iránt; — ily községekben legcélszerűbbnek tartom a „takarékmagtár“ részvényekre alapítani, — mivel az, a jótékony cél mellett egyszersmind a részvényeknek is előnyt nyújt, s annak kezelése felett az összes részvényeseknek lévén joga határozni, és a kezelés és forgalomról időnként tudomással bírván, a bizalmatlanság önként elenyészik.

Visszatérve abbéli állításomra, hogy a takarékmagtárak felállításának elmulasztásáért egyedül a községi jegyzők és előljáróságok hibáztatatók, erre vonatkozólag ez uttal csak a következőket jegyzem meg.

Elvitázhatatlan tény, hogy ha valami üdvös és hasznos intézményt akarunk létrehozni, nekünk, mint indítványozóknak kell jó példával előljárni, még jobban szükséges ezt akkor tennünk, ha községi jegyzők, vagy előljárók vagyunk, mert hiszen